

THẦY TÀO NGƯỜI TÀY Ở HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN (NGHIÊN CỨU QUA MỘT SỐ TRƯỜNG HỢP CỤ THỂ)

TỔNG QUAN

Từ trước đến nay, việc nghiên cứu về người Tày ở Việt Nam nói chung và đời sống tín ngưỡng của họ nói riêng đã được nhiều ngành khoa học xã hội quan tâm nghiên cứu. Có thể kể đến một số công trình sau:

Trước hết phải kể đến cuốn sách Văn hóa Tày - Nùng của các tác giả Lã Văn Lô, Hà Văn Thư; Phong tục tập quán dân tộc Tày ở Việt Bắc của Hoàng Quyết và Tuấn Dũng; Các dân tộc Tày - Nùng ở Việt Nam do tác giả Bế Viết Đăng chủ biên; Bản sắc và truyền thống văn hoá các dân tộc tỉnh Bắc Kạn của các tác giả Hà Văn Viễn, Lương Văn Bảo, Đàm Thị Uyên,.... Cuốn Văn hóa dân gian Tày của Hoàng Ngọc La, Hoàng Hoa Toàn, Vũ Tuấn Anh ; và đặc biệt trong một công trình mới xuất bản gần đây (2009) Tín ngưỡng dân gian Tày, Nùng của tác giả Nguyễn Thị Yên là một công trình nghiên cứu khá công phu về tín ngưỡng dân gian Tày - Nùng. Trong công trình này tác giả đã phân tích, tổng hợp, phân loại các hình thức sinh hoạt văn hóa tín ngưỡng tiêu biểu của người Tày, Nùng (Tào, Mo, Then, Pụt,..) trong sự giao lưu tiếp biến giữa các yếu tố văn hóa du nhập và yếu tố bản địa trong mối liên hệ giao lưu ảnh hưởng qua lại giữa các địa phương, giữa các ngành, dòng cúng khác nhau. Đặc biệt, tác giả cũng dành một phần khảo cứu riêng về con đường vào nghề, quá trình hành nghề và những kiêng kỵ của người làm thầy cúng, mô tả một số nghi lễ phổ biến như đám ma thầy Tào, lễ cấp sắc, lễ mừng thọ,... được thực hiện bởi các thầy Tào, Mo, Then, Pụt. Có thể nói, đây là một công trình đặc biệt có giá trị, cung cấp những luận cứ khoa học và những dẫn chứng xác đáng về tín ngưỡng dân gian Tày - Nùng, giúp chúng tôi đối chiếu với nguồn tư liệu thực tế trong quá trình nghiên cứu.

MỤC TIÊU

- Cung cấp cái nhìn toàn diện về thầy Tào người Tày ở huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn từ đời sống cá nhân, tiểu sử nghề nghiệp, con đường vào nghề và hành nghề đến thế giới thần linh của họ.
- Trên cơ sở phân tích khá đầy đủ đối tượng thầy Tào, để làm rõ đời sống tôn giáo, tín ngưỡng của người Tày ở huyện Chợ Đồn và từng bước so sánh những yếu tố tương đồng, những nét riêng của đời sống tín ngưỡng người Tày ở huyện Chợ Đồn với người Tày ở các địa phương khác trong tỉnh và một số vùng lân cận. .
- Thông qua phân tích vai trò của thầy Tào trong cộng đồng người Tày trước đây cũng như hiện nay, đề tài đưa ra một số khuyến nghị với các cơ quan quản lý nhà nước, ngành văn hóa nhằm phát huy vai trò của những người làm nghề thầy cúng trong việc giữ gìn bản sắc văn hóa, phát triển kinh tế - xã hội trong tiến trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong cộng đồng người Tày hiện nay.

NỘI DUNG

Đề tài gồm 3 chương

Chương 1: Tổng quan tình hình nghiên cứu, cơ sở lý thuyết, phương pháp nghiên cứu và khái quát về địa bàn nghiên cứu

Chương 2: Con đường vào nghề và hành nghề thầy Tào

Chương 3: Vai trò của thầy Tào trong đời sống văn hóa tinh thần của người Tày

Kết luận

Phụ lục

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Đề tài chủ yếu sử dụng phương pháp điền dã dân tộc học, kết hợp với phương pháp hồi cố, phương pháp lịch sử, phân tích,...

HIỆU QUẢ KTXH

Đề tài có thể sử dụng làm tài liệu tham khảo giảng dạy và học tập cho cán bộ giảng viên, sinh viên bộ môn Lịch sử, góp phần làm cơ sở khoa học cho việc hoạch định các chủ trương, chính sách về văn hóa, xã hội, giáo dục, gìn giữ và phát triển văn hóa dân tộc trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa hiện nay, nhất là chủ trương bảo tồn đội ngũ thầy cúng là người dân tộc thiểu số.

ĐƠN VỊ SỬ DỤNG

Trường Đại học Khoa học - Đại học Thái Nguyên